

Tillögur að breytingum á starfsreglum deildar leiðsögufólks í VR

Fyrsti aðalfundur deildarinnar 4. nóvember 2025

Tillögur eftir greinum í starfsreglum:

2. gr. Tilgangur

Núgildandi: "*Eiga frumkvæði að og stýra faglegri þróun leiðsögustarfsins*"

Breytist svo: „*Eiga frumkvæði að og stýra faglegri þróun leiðsögustarfsins*“, m.a. með hliðsjón af Evrópustaðli ÍST EN 15565:2008 að því er varðar nám í almennri leiðsögn.

Skýring á breytingu:

Skv. 2. gr. starfsreglna er deildinni ætlað það mikilvæga hlutverk að standa vörð um menntun og efla fagmennsku leiðsögufólks. Ríkisvaldið gerir þá kröfu til náms og starfsundirbúnings leiðsögufólks að menntunin taki mið af Evrópustaðlinum ÍST EN 15565:2008. Það er því einboðið að gera þarf grein fyrir staðlinum sem viðmiði er varðar nám í almennri leiðsögn í 2. gr. um tilgang deildarinnar.

Evrópustaðallinn tók gildi árið 2008 og hafa í dag a.m.k. þrír leiðsöguskólar uppfært sínar nám- og kennsluskrár með hliðsjón af honum.

4. gr. Stjórn (I)

I.

Núgildandi: "*Varamenn skal kjósa til tveggja ára*"

Breytist svo: *Varamenn skal kjósa til eins árs.*

Skýring á breytingu:

Sú nýbreytni að varamenn í stjórn skuli skv. starfsreglum nú sitja í tvö ár, í stað eins, getur haft letjandi áhrif á endurnýjun í stjórn sem ekki er gott. Í stjórn deildar leiðsögufólks eru varamenn þau sem ekki hafa fengið nægilegt magn atkvæða til að ná kjöri í aðalstjórn. Eitt ár er því hæfilegur skipunartími sem að auki skapar svigrúm til örari endurnýjunar.

Í dag eru 6 karlar og einungis ein kona í aðalstjórn deildarinnar. Til að leiðrétta kynjamisræmið í stjórninni er meira svigrúm til örari endurnýjunar því það sem deildin þarf á að halda, í stað þaulsetu varamanna.

4. gr. Stjórn (II)

II

Núgildandi: "*Tveir stjórnarmenn eru tilnefndir sem fulltrúar sinna hópa: Félag ökuleiðsögumanna tilnefnir einn og Félag fjallaleiðsögumanna tilnefnir einn.*"

Breytist svo: „*Tveir stjórnarmenn eru tilnefndir sem faglegir fulltrúar sinna hópa*“: Faglærður leiðsögumaður með nám að baki sem fullnægir kröfum Evrópustaðalsins ÍST EN 15565:2008 skal

tilnefndur í stjórn af félagsmönnum á aðalfundi deildarinnar. Þá skal Félag fjallaleiðsögumanna tilnefna einn stjórnarmann.

Skýring á breytingu:

Þegar litið er til 2. gr. starfsreglna um tilgang deildarinnar sker í augu að faglærðir leiðsögumenn, með menntun í almennri leiðsögn sem tekur mið af Evrópustaðli, skuli ekki eiga fastan fulltrúa í stjórn deildarinnar. Til samanburðar velur Félag fjallaleiðsögumanna sér fulltrúa í deildina á grundvelli sérmenntunar á sviði fjallaleiðsagnar og er það vel.

Í ljósi þess að mikill fjöldi leiðsögumanna er með menntun sem tekur mið af staðlinum og séríslenskum aðstæðum er einboðið að í starfsreglum félagsins verði aðalfundi deildarinnar falið að tilnefna leiðsögumann í stjórn deildarinnar með menntun sem uppfyllir viðmið stjórnvalda. Erfitt er að sjá að deildin geti náð því markmiði sínu að standa vörð um menntun og fagmennsku leiðsögufólks ef umræddir leiðsögumenn eiga sér ekki fastan fulltrúa sem hefur umsjón með því verki í stjórn.

Hvað Félag ökuleiðsögumanna varðar virðist vera sáralítill virkni í félaginu. Útlit er fyrir, sbr. heimasíðu, að ekki hafi verið haldinn aðalfundur á þessu ári en hann á að halda fyrir 1. maí ár hvert, skv. lögum félagsins. Eina fréttabréfið er frá janúar 2023 og eina fréttin um aðalfund 30. maí 2024. Meira en ár er síðan varamaður í stjórn Félags ökuleiðsögumanna lést og er nafn hans enn á opinberri vefsíðu félagsins.

Sú spurning er áleitin hvaða skilyrði félög sem tilnefna sérstakan fulltrúa í stjórn deildar leiðsögufólks í VR þurfa að uppfylla. Er ekki lágmarkskrafa að þau geti sýnt fram á virkni í félaginu og að nöfn stjórnarliða á opinberri heimasíðu endurspegli raunveruleikann? Einnig er ekkert sem upplýsir okkur um í hvers umboði fulltrúi félagsins í stjórn deildarinnar starfar. Á heimasíðunni er enga fundargerð að finna, auk þess sem tilnefning í embætti fulltrúa í stjórn deildarinnar kemur hvergi fyrir í lögum Félags ökuleiðsögumanna.

Þess má síðan geta að töluverður fjöldi ökuleiðsögumanna eru félagar í VR. Við það bætist síðan að mikill fjöldi fyrrum og núverandi stjórnarmanna í Félagi ökuleiðsögumanna á sæti í aðal- og varastjórn deildar leiðsögumanna í VR. Það er því eins og að bera í bakkafullan lækinn að fulltrúi Félags ökuleiðsögumanna skuli vera tilnefndur sérstaklega í stjórn deildar leiðsögufólks hjá VR.

Samantekið virðist sem endurmeta þurfi hvaða skilyrði önnur félög skuli uppfylla til að öðlast rétt til að tilnefna fulltrúa í stjórn deildarinnar. Það að vera með tiltekin ökuréttindi virðist í ljósi 2. gr. um tilgang deildarinnar vera langsótt. Hlutverk deildarinnar er fyrst og síðast að beita sér fyrir því að efla kaup og kjör og menntun leiðsögufólks í leiðsögn. Þessi markmið þarf stjórn deildarinnar fyrst og fremst að endurspegla.

P.s. Því er við að bæta að 2 flutningsmanna breytingartillögunnar eru ökuleiðsögumenn.

5. gr. Nefndir

Núgildandi: *"Ef skipað er nefnd þarf hún að hafa fast ákveðinn tilgang og markmið"*.

Breytist svo: 5. gr. Starfshópar

Þegar skipaðir eru starfshópar um tiltekin verkefni sem leiða má af tilgangi deildarinnar, 2. gr., skal semja erindisbréf sem felur í sér verkefnislýsingu, upplýsingar um samsetningu starfshópsins, og einnig verkáætlun, ásamt áætlun um verklok. Erindisbréf starfshópsins skal birta á vefsvæði deildar leiðsögufólks.

Skýring á breytingu:

Starfshópar eru tímabundnir en nefndir oftast fastur liður í starfi félagasamtaka.

Erindisbréf auðvelda, skýra og afmarka verkefni. Þau eru þarft verkfæri í vinnu starfshópa og algeng leið til að gera vinnuna hnitmiðaða.

6. gr. Aðalfundur og félagsfundir

Núgildandi:

"Boðun félagsfunda:

Félagsfundir eru haldnir þegar stjórn deildarinnar álitur þess þörf eða ef minnst 50 fullgildir félagar óska þess."

Breytist svo:

"Boðun félagsfunda":

Félagsfundir eru haldnir þegar minnst 3 stjórnarmenn í deildinni telja þess þörf eða ef minnst 15 fullgildir félagar óska þess skriflega að halda slíkan fund.

Skýring á breytingu:

Í starfsreglum deildar leiðsögufólks í VR er svigrúm félagsmanna til að krefjast félagsfundar minnkað með því að hækka tölu þeirra félagsmanna stórlega sem til þarf til að krefjast félagsfundar. Í lögum Leiðsagnar var tala þeirra 20. Í reglum deildar leiðsögufólks í VR eru þeir 50 sem samsvarar því að 17% félagsmanna þurfi til að krefjast félagsfundar. Hjá VR er þessi tala 1%, sbr. 25. gr. laganna og í trúnaðarráði VR geta 15 ráðsmenn af 82 kallað eftir félagsfundi. Talan 50 er því hvorki í samræmi við það sem tíðkast hjá VR, né það sem var hjá Leiðsögn. Skv. upplýsingum sem fram komu á fundi með starfsmönnum VR fyrir stuttu eru fullgildir leiðsögumenn í VR +/- 300 en voru fyrir sameininguna um 1200, sem þýðir að félagsmönnum hefur fækkað um +/- 900. Talan 50 hefur því heldur ekki tengingu við þá miklu fækkun sem orðið hefur á fjölda félagsmanna eftir sameininguna við VR.

Þegar litið er til þess að hlutföllin voru áður 20/1200 en eru í dag 50/300 blasir við að hér er verið að skerða lýðræðisleg réttindi félagsmanna og torvelda þeim að nýta rétt sinn til að beita áhrifum sínum, ef þurfa þykir.

Við undirrituð teljum brýnt að sporna við því að réttur félagsmanna til áhrifa verði gerður að engu. Sitjandi stjórnir félagasamtaka starfa jú í umboði félagsmanna en ekki öfugt. Þess vegna fyrrgreind breyting á 6. gr.

Virðingarfyllst,

Atli Sigurðarson

T-póstur: atli@arex.is

Guðný Margrét Emilsdóttir

T-póstur: gudny.margret.emils@gmail.com

Sigrún H Pálsdóttir

T-póstur: sigrunhpalsdottir@gmail.com

- leiðsögumenn og fullgildir félagsmenn í VR og deild leiðsögufólks í VR